

Datum van
inontvangstneming

:

12/04/2021

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-111/21 – 1

Zaak C-111/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 februari 2021

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

28 januari 2021

Verzoekster en verzoekster tot „Revision”:

BT

Verweerster en verweerster in „Revision”:

Laudamotion GmbH

REPUBLIEK OOSTENRIJK

[OMISSIS]

OBERSTER GERICHTSHOF

Het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) heeft als rechter in Revision [OMISSIS] in de zaak van BT, Wenen (Oostenrijk) [OMISSIS], [OMISSIS], verzoekster, tegen Laudamotion GmbH, Schwechat (Oostenrijk), [OMISSIS], verweerster, betreffende 6 953,60 EUR plus rente en kosten en verklaring voor recht (geldelijk belang: 5 000 EUR), naar aanleiding van de Revision van verzoekster tegen het vonnis van 7 april 2020 dat het Landesgericht Korneuburg (rechter in tweede aanleg Korneuburg, Oostenrijk) heeft gewezen als appelrechter, [OMISSIS], en waarbij het bij verstek gewezen vonnis van het Bezirksgericht Schwechat (rechter in eerste aanleg Schwechat, Oostenrijk) van 12 november 2019 [OMISSIS] is gewijzigd, [OMISSIS] de volgende

beslissing

gegeven:

I. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen: **[Or. 2]**

1) Worden door een ongeval veroorzaakte psychische klachten van een passagier, welke klachten als aandoening kunnen worden aangemerkt, beschouwd als „lichamelijk letsel” in de zin van *artikel 17, lid 1, van het Verdrag tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer, dat op 28 mei 1999 te Montreal is gesloten, op 9 december 1999 door de Europese Gemeenschap is ondertekend en namens haar is goedgekeurd bij besluit 2001/539/EG van de Raad van 5 april 2001*?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord:

Staat artikel 29 van het genoemde verdrag in de weg aan een vordering tot schadevergoeding op grond van het toepasselijke nationale recht?

[OMISSIS]

Motivering:

[1] 1. Feiten die aan de beslissing ten grondslag moeten worden gelegd:

[2] Verzoekster ging op 1 maart 2019 aan boord van verweersters vliegtuig om van Londen (Verenigd Koninkrijk) naar Wenen (Oostenrijk) te reizen. Bij de start explodeerde de linkermotor zodat het vliegtuig werd geëvacueerd. Verzoekster verliet het vliegtuig via de nooduitgang aan de rechtervleugel. De rechtermotor was nog in werking en verzoekster werd door de jetblast een aantal meters door de lucht geslingerd. Sindsdien lijdt zij aan slaap- en concentratiestoornissen, stemmingswisselingen, plotselinge huilbuien, sterke vermoeidheid en stotteren. Er **[Or. 3]** werd een posttraumatische stressstoornis vastgesteld waarvoor verzoekster in medische behandeling is.

[3] 2. Argumenten en conclusies van partijen:

[4] Verzoekster vordert vergoeding van de door haar gemaakte medische kosten ten belope van 4 353,60 EUR en smartengeld ten belope van 2 500 EUR. Voorts vordert zij een verklaring voor recht dat verweester aansprakelijk is voor toekomstige schade. Primair is zij van mening dat de aansprakelijkheid van verweester rechtstreeks voortvloeit uit artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal. In ieder geval is verweester echter aansprakelijk op grond van het aanvullend toepasselijke Oostenrijkse recht.

[5] Verweester is van opvatting dat artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal slechts ziet op lichamelijk letsel in strikte zin en niet op zuiver psychische klachten. Op grond van artikel 29, lid 1, van het Verdrag van

- Montreal is een beroep op het nationale recht uitgesloten. Dat recht wordt door het Verdrag van Montreal verdrongen.
- [6] 3. Verloop van de procedure tot dusver:
- [7] [OMISSIS] [procedure voor de rechter in eerste aanleg]
- [8] De rechter in eerste aanleg heeft de vordering [OMISSIS] toegewezen. Het is volgens hem juist dat artikel 17, lid 1, niet van toepassing is, aangezien deze bepaling slechts de aansprakelijkheid voor lichamelijk letsel regelt. Verweerster is echter aansprakelijk op grond van het Oostenrijkse recht, dat ook voorziet in een schadevergoeding bij zuiver psychische klachten, wanneer deze – zoals in casu – als aandoening zijn aan te merken. **[Or. 4]**
- [9] Verweerster heeft tegen deze uitspraak hoger beroep ingesteld. [OMISSIS]
- [10] De appelrechter heeft de vordering afgewezen. Hij deelde de opvatting van de rechter in eerste aanleg dat onder artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal geen zuiver psychische klachten vallen. Derhalve rijst volgens die rechter de vraag of verzoekster haar vordering kan baseren op het Oostenrijkse recht dat krachtens de collisieregels van toepassing is. Dit recht voorziet ook in een recht op schadevergoeding in geval van zuiver psychische klachten wanneer deze als aandoening zijn aan te merken, dus medische behandeling behoeven of op zijn minst kunnen worden gediagnosticeerd. Ingevolge artikel 29 van het Verdrag van Montreal wordt het Oostenrijkse recht echter verdrongen door de bepalingen van dat verdrag. Artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal voorziet bij letselschade slechts in aansprakelijkheid in het geval van lichamelijk letsel in strikte zin. Deze regeling is uitputtend; een beroep op het nationale recht is niet toegestaan.
- [11] Het Oberste Gerichtshof dient te beslissen op verzoeksters beroep tot „Revision” tegen die uitspraak. Verzoekster is van opvatting dat de aan die beslissing ten grondslag liggende „verdringingsoplossing” niet juist is. Veeleer dient de „kaderoplossing” te worden gevolgd. Op basis daarvan zouden aanspraken krachtens de nationale regelgeving kunnen bestaan naast de aanspraken waarin het Verdrag van Montreal voorziet. Zij dienen enkel te voldoen aan de voorwaarden en beperkingen van dat verdrag. Naar aanleiding van het beroep tot „Revision” staat het aan het Oberste Gerichtshof om na te gaan of de bestreden beslissing in alle opzichten juist is. Het moet dus ook verduidelijken of volgens artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal inderdaad **[Or. 5]** geen schadevergoeding moet worden betaald in het geval van zuiver psychische klachten.
- [12] 4. Rechtskader:
- [13] 4.1. Of verweerster aansprakelijk is, moet worden beoordeeld aan de hand van het Verdrag van Montreal. Dit verdrag is van toepassing aangezien

de plaats van vertrek en de plaats van bestemming van de vlucht in verschillende verdragsluitende staten lagen (Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk) zodat dus sprake was van internationaal vervoer in de zin van artikel 1 van het Verdrag van Montreal.

[14] 4.2. Het Verdrag van Montreal werd op 9 december 1999 door de Europese Gemeenschap ondertekend en namens haar goedgekeurd bij besluit 2001/539/EG van de Raad van 5 april 2001. Het vormt (bijgevolg) een integrerend bestanddeel van de rechtsorde van de Unie, zodat het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) bevoegd is bij wijze van een prejudiciële beslissing over de uitlegging ervan te oordelen [OMISSIS].

[15] 4.3. Omstreden is de uitlegging van de volgende bepalingen van het Verdrag van Montreal:

Artikel 17, lid 1, dat luidt als volgt:

„De vervoerder is aansprakelijk voor schade die wordt geleden in geval van dood of lichamelijk letsel van een passagier, op grond van het enkele feit dat het ongeval dat de dood of het letsel heeft veroorzaakt, plaats heeft gehad aan boord van het luchtvaartuig of tijdens enige handeling verband houdende met het aan boord gaan of het verlaten van het luchtvaartuig.”

Artikel 29, dat luidt als volgt:

„Bij het vervoer van passagiers, bagage en goederen kan elke vordering tot schadevergoeding, op welke grond dan ook, hetzij uit hoofde van dit verdrag hetzij op grond van een overeenkomst, een onrechtmatige daad of anderszins, slechts worden ingesteld onder de voorwaarden en binnen de aansprakelijkheidsgrenzen bedoeld in dit **[Or. 6]** verdrag, zonder dat hiermee iets bepaald is omtrent de personen die een vordering kunnen instellen en omtrent hun onderscheiden rechten. Bij een dergelijke vordering kan men geen schadevergoeding verkrijgen bij wijze van straf of voorbeeld noch uit anderen hoofde dan tot herstel van geleden schade.”

[16] 4.4. Naar Oostenrijks recht is de schadeveroorzaker, indien aan de andere voorwaarden is voldaan, ook aansprakelijk voor de gevolgen van zuiver psychische klachten wanneer deze als aandoening worden aangemerkt, dus behandeling behoeven [OMISSIS]. Dit geldt met name voor een posttraumatische stressstoornis die moet worden behandeld [OMISSIS]. In dat geval dient de schadeveroorzaker volgens de algemene beginselen zowel de materiële schade (met name de medische kosten) te vergoeden als een redelijk smartengeld te betalen als vergoeding voor immateriële schade.

[17] 5. Eerste prejudiciële vraag:

[18] 5.1. Artikel 17, lid 1, van (de Duitse versie van) het Verdrag van Montreal voorziet in de vergoeding van schade die wordt geleden in geval van dood of „lichamelijk letsel” [(„*körperliche Verletzung*”)] van een passagier. Dit „lichamelijk letsel” wordt in de (voor de rechter toegankelijke) authentieke taalversies van het verdrag aangeduid als „*bodily injury*”, „*lésion corporelle*” en „*lesión corporal*”. De eerste prejudiciële vraag strekt ertoe te vernemen of dit begrip ook psychische klachten omvat die weliswaar als aandoening worden aangemerkt, maar niet het gevolg zijn van lichamelijk letsel in strikte zin.

[19] 5.2. Artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal komt, voor zover in casu relevant, in wezen overeen met artikel 17 van het Verdrag van Warschau tot het brengen van eenheid in enige bepalingen inzake het internationale luchtvervoer (hierna: „Verdrag van Warschau”). [Or. 7]

[20] (a) Dit blijkt evenwel niet uit de (niet-authentieke) Duitse versie van artikel 17 van het Verdrag van Warschau, die luidt als volgt:

„Der Luftfrachtführer hat den Schaden zu ersetzen, der dadurch entsteht, dass ein Reisender getötet, körperlich verletzt oder sonst gesundheitlich geschädigt wird, wenn der Unfall, durch den der Schaden verursacht wurde, sich an Bord des Luftfahrzeugs oder beim Ein- oder Aussteigen ereignet hat.”

„De vervoerder is aansprakelijk voor schade ontstaan in geval van dood, lichamelijk letsel of andere schade aan de gezondheid door een reiziger geleden, wanneer het ongeval, dat de schade veroorzaakte, zich heeft voorgedaan aan boord van het luchtvaartuig of bij het aan boord gaan of het verlaten van het luchtvaartuig.” [(vrije vertaling van de Duitse taalversie)]

[21] De verwijzing naar „schade aan de gezondheid” doet vermoeden dat artikel 17 van het Verdrag van Warschau niet alleen zag op „lichamelijk letsel” in strikte zin, maar ook op andere „gezondheidsschade”, waaronder tevens zuiver psychische schade die als aandoening kon worden aangemerkt. Op basis daarvan wordt in de Duitstalige rechtsliteratuur geargumenteed dat artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal, waarin slechts wordt verwezen naar lichamelijk letsel, duidelijk strikter is geformuleerd, waaruit moet worden geconcludeerd dat zuiver psychische schade niet voor vergoeding in aanmerking komt [OMISSIS].

[22] (b) Deze redenering gaat echter voorbij aan het feit dat niets in de authentieke versies van artikel 17 van het Verdrag van Warschau erop wijst dat er sprake was van aansprakelijkheid voor schade die verder gaat dan „*bodily injury*” („*lésion corporelle*”, „*lesión corporal*”). Integendeel, deze bepaling noemde als andere aansprakelijkheidsgrond „wounding” („*blesure*”, „*herida*”), dus de „verwonding” van de passagier. Dit begrip was kennelijk strikter dan het begrip „*bodily injury*” („*lésion corporelle*”,

- „*lesión corporal*”) en viel dus onder dit laatste begrip. Waarom in de niet-authentieke Duitse versie van artikel 17 van het Verdrag van Warschau is afgezien van de vertaling van **[Or. 8]** „*wounding*” en daarin naast „lichamelijk letsel” het ruimere begrip „gezondheidsschade” was opgenomen, is niet duidelijk.
- [23] (c) Artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal verschilt bijgevolg enkel in zoverre van de authentieke versies van artikel 17 van het Verdrag van Warschau dat het begrip „*wounding*” is weggefallen. Dit heeft het toepassingsgebied van deze bepaling echter niet beperkt. Het begrip „*wounding*” in artikel 17 van het Verdrag van Warschau moest namelijk worden opgevat als een subcategorie van „*bodily injury*” en was dus in werkelijkheid overbodig. Het schrappen van dat begrip leidt bijgevolg niet tot enige wijziging van de betekenis. Uit de vergelijking van de Duitse taalversies van artikel 17 van het Verdrag van Warschau met artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal kan derhalve – in tegenstelling tot de opvatting in de doctrine (zie punt [a] hierboven) – geenszins een beperking van het toepassingsgebied van artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal worden afgeleid (zie verder punt 5.4. hieronder over de ontstaansgeschiedenis van artikel 17, lid 1, van dat verdrag).
- [24] 5.3. Rechtspraak uit common law-jurisdicties en de meerderheidsopvatting in de Duitstalige doctrine pleiten voor een strikte uitlegging.
- [25] (a) Gelet op de bewoordingen die, zoals uiteengezet, in wezen ongewijzigd zijn, kan voor de uitlegging van artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal in beginsel worden teruggegrepen naar de rechtspraak over artikel 17 van het Verdrag van Warschau. In die rechtspraak wordt, in het licht van de uitspraak van de Amerikaanse Supreme Court in de zaak *Eastern Airlines, Inc. v. Floyd* van 17 januari 1991 [OMISSIS], overwegend aangenomen dat het begrip „lichamelijk letsel” niet ziet op zuiver psychische schade, dus schade die niet het gevolg is van lichamelijk letsel in strikte zin [OMISSIS] **[Or. 9]** [OMISSIS]. Dit geldt met name voor posttraumatische stressstoornissen die geen lichamelijke gevolgen hebben [OMISSIS].
- [26] b) Hoewel deze beslissingen nagenoeg uitsluitend afkomstig zijn uit common law-jurisdicties, worden zij ook gevolgd door de meerderheidsopvatting in de Duitstalige doctrine. Daarin wordt eveneens ervan uitgegaan dat op grond van artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal geen aansprakelijkheid bestaat voor zuiver psychische schade [OMISSIS]. Dit wordt vooral gemotiveerd met de bewoordingen van deze bepaling en de vermeende beperking ervan ten opzichte van artikel 17 van het Verdrag van Warschau door het schrappen van het begrip „gezondheidsschade” (zie echter daaromtrent punt 5.2. hierboven). Andere auteurs erkennen daarentegen de aansprakelijkheid voor zuiver psychische klachten wanneer dat in het nationale recht is geregeld [OMISSIS].

[27] 5.4. De opvatting dat onder artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal geen zuiver psychische klachten zijn begrepen, is in ieder geval niet dwingend.

[28] (a) Dit volgt om te beginnen uit een nadere beschouwing van de ontstaansgeschiedenis van artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal [OMISSIS]: In het voorontwerp van dat verdrag was vastgelegd dat in de [Or. 10] bepaling over de aansprakelijkheid ook het begrip „*mental injury*” (geestelijk letsel) zou worden opgenomen. In de diplomatieke conferentie werd daarover geen consensus bereikt. De conferentie heeft wel verklaard dat het begrip „*bodily injury*” in het verdrag is opgenomen

„on the basis of the fact that in some States damages for mental injuries are recoverable under certain circumstances, that jurisprudence in this area is developing and that it is not intended to interfere with this development, having regard to jurisprudence in areas other than international carriage by air [...]” (vrije vertaling: „op grond van het feit dat in sommige staten onder bepaalde omstandigheden schadevergoeding voor geestelijk letsel kan worden verkregen, dat de jurisprudentie op dit gebied zich ontwikkelt en dat het niet de bedoeling is in deze ontwikkeling, die afhangt van de rechtspraak op andere gebieden dan het internationale luchtvervoer, in te grijpen) [OMISSIS].

[29] De conferentie liet de kwestie in feite dus open. Uiteindelijk werd de uitlegging van het begrip „*bodily injury*” aan de rechtspraak overgelaten [OMISSIS]. De ontstaansgeschiedenis van de regeling verzet zich dus niet tegen een ruimere opvatting van het begrip „lichamelijk letsel”. Anderzijds kan uit de overwegingen van de diplomatieke conferentie echter zeker niet worden afgeleid dat deze vraag zou moeten worden beoordeeld volgens het (overige) toepasselijke recht. Uniform recht moet in beginsel uniform worden uitgelegd. Bij twijfel mag niet worden verwezen naar nationaal recht.

[30] (b) Ook ten aanzien van artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal is erkend dat aansprakelijkheid mogelijk is voor psychische schade die zich ook lichamelijk openbaart. Dit geldt onomstreden voor lichamelijke gevolgschade ([OMISSIS] beroertes, vroeggeboorten of maagzweren op grond van een posttraumatische stressstoornis). Bovendien kan echter ook worden verdedigd dat reeds symptomen van de psychische schade die wijzen op een aandoening, volstaan als lichamenlijk gevolg. In het [Or. 11] onderhavige geval betreffen dat dus de slaap- en concentratiestoornissen, de plotselinge huilbuien, de sterke vermoeidheid en het stotteren van verzoekster. Volgens deze opvatting is niet de omvang van de fysieke symptomen doorslaggevend, maar het (ook) daardoor geleverde bewijs dat de gestelde psychische klachten niet slechts worden voorgespiegeld maar

- daadwerkelijk bestaan en als aandoening kunnen worden aangemerkt [OMISSIS].
- [31] (c) Voor de ruime uitlegging pleit eveneens dat ook bij (op het eerste gezicht) zuiver „psychische” storingen de stofwisseling van bepaalde neurotransmittersystemen is veranderd [OMISSIS], en dus in zoverre – geheel los van genoemde symptomen – tevens sprake is van door het ongeval veroorzaakte lichamelijke gevolgen in strikte zin. Ten aanzien van posttraumatische stressstoornissen is dit gebleken uit een recent onderzoek [OMISSIS]. De afbakening tussen lichamelijke schade in strikte zin en psychische klachten die als een aandoening worden aangemerkt verliest daardoor elke objectieve rechtvaardiging. Ook dat pleit ervoor om artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal eveneens toe te passen bij (in het onderhavige geval zonder twijfel bestaande) psychische klachten die als aandoening worden aangemerkt.
- [32] (d) De vergoedbaarheid van psychische schade zou evenmin mogen afhangen van het feit of deze schade afzonderlijk optreedt dan wel het gevolg is van – zelfs slechts [Or. 12] licht – lichamenlijk letsel in strikte zin, dat tevens lichamelijke pijn heeft veroorzaakt [OMISSIS]. Het laatste heeft verzoekster in dit geding niet aangevoerd, zodat moet worden aangenomen dat zij geen dergelijk letsel heeft opgelopen. De omstandigheid dat zij bij het ongeval ook (licht) lichamenlijk letsel in strikte zin heeft opgelopen, dan wel dankzij een gelukkig toeval er zonder letsel van afgekomen is, kan volgens de verwijzende rechter echter geen grond opleveren voor een wezenlijk onderscheid. Doorslaggevend voor haar aanspraak zijn de psychische gevolgen van het ongeval, die zich lichamenlijk openbaren en waarvan de oorzaak in ieder geval in de sfeer van verweerster ligt.
- 5.5. Op grond van deze overwegingen is de verwijzende rechter geneigd om artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal ruim uit te leggen. Ook als aandoening aan te merken (objectieve) psychische stoornissen zouden als lichamenlijk letsel in de zin van artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal moeten worden beschouwd. Het lijdt echter geen twijfel dat ook de tegengestelde opvatting kan worden verdedigd. Het Hof wordt derhalve verzocht deze vraag te beantwoorden.
- [34] 6. Tweede prejudiciële vraag:
- [35] 6.1. Indien artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal niet op zuiver psychische klachten ziet, rijst de vraag of de aansprakelijkheid op het toepasselijke nationale recht kan worden gebaseerd. De toepasselijkheid van Oostenrijks recht wordt in dit verband niet door partijen betwist. Naargelang de kwalificatie van de aanspraak vloeit deze toepasselijkheid voort (nu er geen rechtskeuze is aangevoerd) uit artikel 4, lid 2, juncto artikel 23, lid 1, van verordening (EG) nr. 864/2007 (Rome II) (gewone verblijfplaats van beide partijen in Oostenrijk) of uit artikel 5, lid 2, van verordening (EG)

- nr. 593/2008 (Rome I) (gewone verblijfplaats van verzoekster en plaats van bestemming in Oostenrijk).
- [36] 6.2. Volgens Oostenrijks recht zou de vordering gegrond zijn. Artikel 29 van het Verdrag van Montreal bepaalt evenwel dat „[bij] **[Or. 13]** het vervoer van passagiers [...] elke vordering tot schadevergoeding, op welke grond dan ook, [...], slechts [kan] worden ingesteld onder de voorwaarden en binnen de aansprakelijkheidsgrenzen bedoeld in dit verdrag”. In de Duitstalige doctrine worden twee standpunten ingenomen over deze regeling. Volgens de „verdringsoplossing” sluit artikel 29 van het Verdrag van Montreal vorderingen tot schadevergoeding die op andere rechtsgrondslagen zijn gebaseerd bij voorbaat uit [OMISSIS]. Volgens de „kaderoplossing” bestaan de aansprakelijkheidsgronden van het Verdrag van Montreal naast die van het nationale recht. Deze laatste zijn weliswaar onderworpen aan de „voorwaarden en beperkingen” van dat verdrag, maar niet principieel uitgesloten [OMISSIS].
- [37] 6.3. Indien wordt aangenomen dat artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal de aansprakelijkheid voor letselschade door ongeval tijdens het gebruik van een vliegtuig omvattend regelt, leidt (indien de eerste prejudiciële vraag ontkennend wordt beantwoord) ook de „kaderoplossing” niet tot toepassing van het nationale recht. In dat geval zou immers niet zijn voldaan aan een van de in het verdrag neergelegde „voorwaarden” voor aansprakelijkheid, te weten het bestaan van lichamelijk letsel in strikte zin. Nationaal recht zou dus slechts toepassing kunnen vinden in het geval dat het verdrag aldus zou moeten worden uitgelegd dat het a priori niet ziet op schade wegens zuiver psychische klachten. Dit is kennelijk verzoeksters opvatting. Zij baseert zich tevens op de stelling dat aansprakelijkheid bestaat voor psychische stoornissen die als aandoening worden aangemerkt, wanneer deze volgens het toepasselijke nationale recht onder het begrip „lichamelijk letsel” vallen. **[Or. 14]** [OMISSIS]
- [38] 6.4. Deze opvatting zou echter het nadeel hebben dat de omvang van de aansprakelijkheid voor letselschade die door een ongeval als bedoeld in artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal is veroorzaakt, zou afhangen van de inhoud van het toepasselijke nationale recht. Dit zou indruisen tegen het doel van het Verdrag van Montreal, te weten het totstandbrengen van een uniform kader voor aansprakelijkheid. Bovendien is de premisse dat zuiver psychische gevolgen van ongevallen a priori niet onder dit verdrag vallen, bedenkelijk. Indien de eerste prejudiciële vraag ontkennend wordt beantwoord, kan artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal immers wel degelijk aldus worden begrepen dat aansprakelijkheid voor letselschade ten gevolge van een ongeval juist slechts bestaat wanneer dit leidt tot de dood of lichamelijk letsel in strikte zin.
- [39] 6.5. Deze overwegingen pleiten tegen toewijzing van een vordering op grond van nationaal aansprakelijkheidsrecht wanneer artikel 17, lid 1, van

het Verdrag van Montreal dit niet voorziet. Aangezien een andere uitlegging van artikel 29 van het Verdrag van Montreal echter niet geheel uitgesloten is, wordt het Hof ook verzocht om deze vraag te beantwoorden.

[40] 7. Schorsing van de behandeling van de zaak:

[OMISSIS]